

TILSLUTNINGSAFTALE TIL DEN NYE VALGLØSNING - BILAG 1

Baggrund og løsningsbeskrivelse**Indholdsfortegnelse:**

1	Baggrunden for projekt VALG	2
2	Den nye valgløsning	3
2.1	Den eksisterende løsning – KMD Valg	3
2.2	Mål med den nye valgløsning	3
3	Opdeling af den nye valgløsning og dens optioner	4
4	Slutproduktbeskrivelse	5
5	Beskrivelse af den endelige løsning:.....	7
5.1	Den nye valgløsning (NEED TO HAVE):.....	7
5.2	Optioner til den nye valgløsning (NICE TO HAVE):.....	8
5.3	Afgrænsninger.....	9
5.3.1	Option 1: Ny (digital) brevstemmeprocess	9
5.3.2	Option 3: Administrationsproces.....	10
5.4	Standarder, integrationer og uddata	11
5.4.1	Standarder, integrationer	11
5.4.2	Uddata	11
5.5	Krav til kommunernes it-opsætning	12
5.6	Tidsplanen for projekt VALG.....	12
6	Opsummering af funktionaliteter i den nye valgløsning og serviceydelserne	13
6.1	Den nye valgløsning.....	13
6.2	Serviceydelser.....	13
7	Organisering og inddragelse af kommuner og brugere	14
8	Udrulning og implementering af valg.....	14
9	Afgrænsning – forandringsledelse og gevinstrealisering.	14
10	Videreudvikling og plan for fremtidig governancestruktur	15

Dette bilag indeholder information om baggrunden for og formålet med projekt VALG. Ligeledes beskrives tidsplanen og planerne for implementering og governance.

1 Baggrunden for projekt VALG

Projekt VALG er en del af transitionsaftalen for monopolsystemer (TSA-systemer), som der er indgået aftale om mellem KMD og KOMBIT. Valgløsningen er det sidste af 17 TSA-systemer, der skal konkurrenceudsættes.

Dette betyder, at en erstatning for KMD Valg (udskrivning) sendes i udbud. KMD Valg (udskrivning) anvendes af 97 kommuner. Aarhus kommune anvender en løsning fra en anden leverandør (Strålfors).

Udover KMD Valg (udskrivning) anvender alle 98 kommuner KMD Valg (opgørelse). Denne løsning er en indberetningsløsning, hvor kommunerne indtaster stemmetal. Systemet beregner herudfra valgresultatet ved kommunevalg og regionsvalg, ved de øvrige valgarter sendes resultatet videre til Social- og Indenrigsministeriet. KMD Valg (valgopgørelse) er ikke omfattet den oprindelige TSA-aftale om konkurrenceudsættelse, men er del af projektet, fordi KMD har monopol også på dette område, da alle 98 kommuner benytter valgopgørelsessystemet.

Projektet har sammen med den kommunale arbejds- og styregruppe¹ kommet frem til at følgende valgarter medtages i projektets løsning:

1. KV - Kommunalbestyrelsesvalg
2. RV - Regionsrådsvalg
3. FV - Folketingsvalg
4. EV - Europa-Parlamentsvalg
5. AV - Folkeafstemning (Afstemningsvalg)

Styregruppen for projekt VALG har lagt vægt på, at projektet skal indeholde en ren K98-løsning, dvs. valgarter som alle 98 kommuner benytter, og som der de-facto har været monopol på.

Det er KOMBITs opdrag at varetage den nye valgløsnings specifikation, udbud, kontraktindgåelse, leverandørstyring, samt dertil forvalte kontrakten ift. vedligeholdelse og videreudvikling. Analyse og planfasen har til formål at beskrive det fremtidige projekt samt at skaffe tilslutning fra 98 kommuner, hvor det forudsættes, at alle 98 kommuner tilslutter sig den nye valgløsning. Dette er baggrunden for nærværende bilag 1 til tilslutningsaftalen.

¹ Se deltagere i arbejdsgruppedeltagere her: <http://www.kombit.dk/indhold/organisering-af-projekt-valg>

2 Den nye valgløsning

Formålet med projekt VALG er at frembringe en tidssvarende og fremtidssikret valgløsning, der sikrer valghandlinger uden monopol og giver kommunerne en stabil pris pr. valg. Hertil udbyder og forvalter KOMBIT endvidere en K98-aftale for print og distribution (porto) af valgkort.

2.1 Den eksisterende løsning – KMD Valg

KMD Valg (udskrivning) er en servicebureauløsning², der driftsafvikles i KMD's driftsmiljø med udprintning hos kommunen eller KMD.

Løsningen anvendes til:

- At producere valgkort og valglister ved landsdækkende og lokale valg. Løsningen anvendes før valget til dannelse og udskrivning af valgkort og valglister.

Kommunerne har mulighed for at tilkøbe digitale valglister

Afhængigheder til andre systemer:

- Systemet modtager ved landsdækkende valg data fra CPR
- Systemet spiller sammen med P-data LOS og KSP-CICS

KMD Valg (opgørelse) er et it-system, der driftsafvikles i KMD's driftsmiljø.

Løsningen anvendes til at foretage valgopgørelse ved

1. KV - Kommunalbestyrelsesvalg
2. RV - Regionsrådsvalg
3. FV - Folketingsvalg
4. EV - Europa-Parlamentsvalg
5. AV - Folkeafstemning (Afstemningsvalg)

Kommunerne registrerer en række faste oplysninger, såsom valgbestyrelse, antal stemmeberettigede kandidater og stillere. Systemet sikrer opslag i P-data, der overfører de relevante persondata og kontrol af valgbarhed. Når valgbestyrelsen har godkendt fin-tællings-resultatet, udskrives komplet valgbog.

I dag benytter alle kommuner KMD Valg (opgørelse), hvorimod kun 97 kommuner benytter KMD Valg (udskrivning). Aarhus kommune benytter en løsning fra Strålfors til valgsudskrivning.

2.2 Mål med den nye valgløsning

Projektets målsætninger består af følgende overordnede målområder og succeskriterier.

1. Økonomi & monopolbrud
2. Brugere
3. Løsningen

² En servicebureauløsning dækker i dette tilfælde over dels en omfattende printopgave (valgkort og valglister), dels distribution (porto) af print - genereret af et it-system.

Mål-område	Succeskriterium
ØKONOMI & MONOPOLBRUD	I. Omkostninger: Kommunerne er garanteret den udmeldte tilslutningsudgift for it-løsningen i hele tilslutningsperioden. Variable omkostninger vedr. print og distribution tilkommer.
	II. Konkurrence: Kommunernes udbudspligt er afløftet.
	III. Tilslutning: Alle kommuner har tilsluttet sig de fælleskommunale krav og fælles udbud. Uden tilslutning af ALLE kommuner kan projektet ikke gennemføres.
BRUGERNE	IV. Effektivisering: Understøttelse af procesvision for den nye valgløsning, med punktvis forbedringer, der kan skabes inden for nuværende lovgivning. Hvis der er politisk flertal for projektets optioner, vil disse kunne bidrage til yderligere effektiviseringer hos kommunerne.
	V. Brugervenlighed: Da systemet typisk "kun" benyttes 1-2 gang(e) om året, er brugervenlighed, herunder intuitive og procesunderstøttende grænseflader, et væsentligt succeskriterium.
LØSNINGEN	VI. Kvalitet: Løsningen skal leve op til de fastsatte kvalitetsforventninger, som overordnet er 100 % kvalitet. Den høje kvalitet vil i den nye valgløsning bl.a. understøtte brugervenlige, robuste og fejlsikrede processer.
	VII. Arkitektur: Den nye valgløsning understøtter og anvender den fælleskommunale rammearkitektur og standarder, samt sikrer sømløs integration mellem forskellige dele af systemet og eventuelle fremtidige optioner.
	VIII. Sikkerhed og beredskab: Løsningen skal understøtte helt sikre valg. Det vil sige et meget højt krav (it) sikkerhed, driftssikkerhed og beredskab. Med hensyn til beredskab vil løsningen endvidere have krav omkring beredskabet før, under og efter valg.

Projektet vil som en del af slutevaluering følge op på, at ovenstående succeskriterier er opnået. Definition af målinger for evalueringen bliver udarbejdet af projektet i samråd med styregruppen.

3 Opdeling af den nye valgløsning og dens optioner

De fem valgarter, som er del af løsningens omfang, vil indgå som NEED TO HAVE og i det efterfølgende blive benævnt "den nye valgløsning". De ekstra funktioner i valgløsningen, som er NICE TO HAVE, vil indgå som "optioner i den nye valgløsning".

Årsagen til, at projektet arbejder med henholdsvis den nye valgløsning og optioner til den nye valgløsning, er lovgivningen relateret til førnævnte valgarter. Dvs. det er love, bekendtgørelser og cirkulærer, der indeholder detaljerede beskrivelser af, hvordan, af hvem og hvornår at givne processer i valghandlingen skal gennemføres. Hvis projekt VALG ændrer grundlæggende ved disse processer, vil det betyde behov for ændring af love, bekendtgørelser og cirkulærer, hvilket typisk iflg. Social- og Indenrigsministeriet indebærer lang lovgivnings-/beslutningstid (op til ca. 1,5 år) og har den risiko, at projektet ikke ved, om disse foreslåede ændringer reelt besluttes. Historisk set har der ikke været nogen villighed til at ændre markant på valglovgivningen.

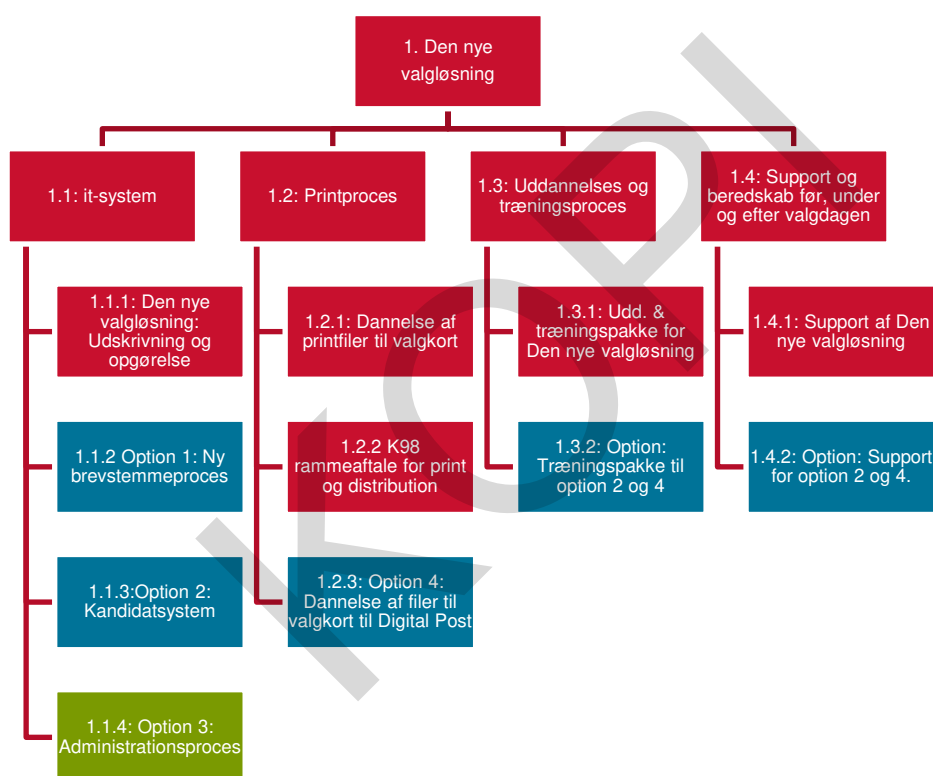
Summa summarum:

- a) NEED TO HAVE: "Den nye valgløsning" indeholdende som nævnt de fem valgarter; det vil sige, at projektets tilgang er at skabe en erstatning for den nuværende KMD Valg udskrivning og opgørelse, hvor processer godt kan ændres/forbedres indenfor gældende lovgivning.
- b) NICE TO HAVE: "Den nye valgønsnings optioner"; det vil sige de fremtidige dele af systemet, som projekt VALG ønsker, at løsningen skal kunne forberedes til, men som IKKE er muligt inden for den nuværende gældende lovgivning.

4 Slutproduktbeskrivelse

Baseret på projekt VALGs arbejde i projekt³- og arbejdsgruppe⁴ ser projektets vision for slutproduktbeskrivelse ud som vist nedenfor i

Figur 1: Vision for slutproduktbeskrivelse for projekt VALG.

Figur 1: Vision for slutproduktbeskrivelse for projekt VALG

Forklaring til

Figur 1: Vision for slutproduktbeskrivelse for projekt VALG:

Røde bokse betyder, at slutproduktet er en obligatorisk del af "den nye valgøsning".

De blå bokse betyder, at slutproduktet er en option, men er afhængig af fremtidig lovændring.

De grønne bokse er en option, og ikke afhængig af fremtidig lovændring.

³ Tager udgangspunkt i "Arkitekturovervejelser" udarbejdet af projektets it-arkitekt

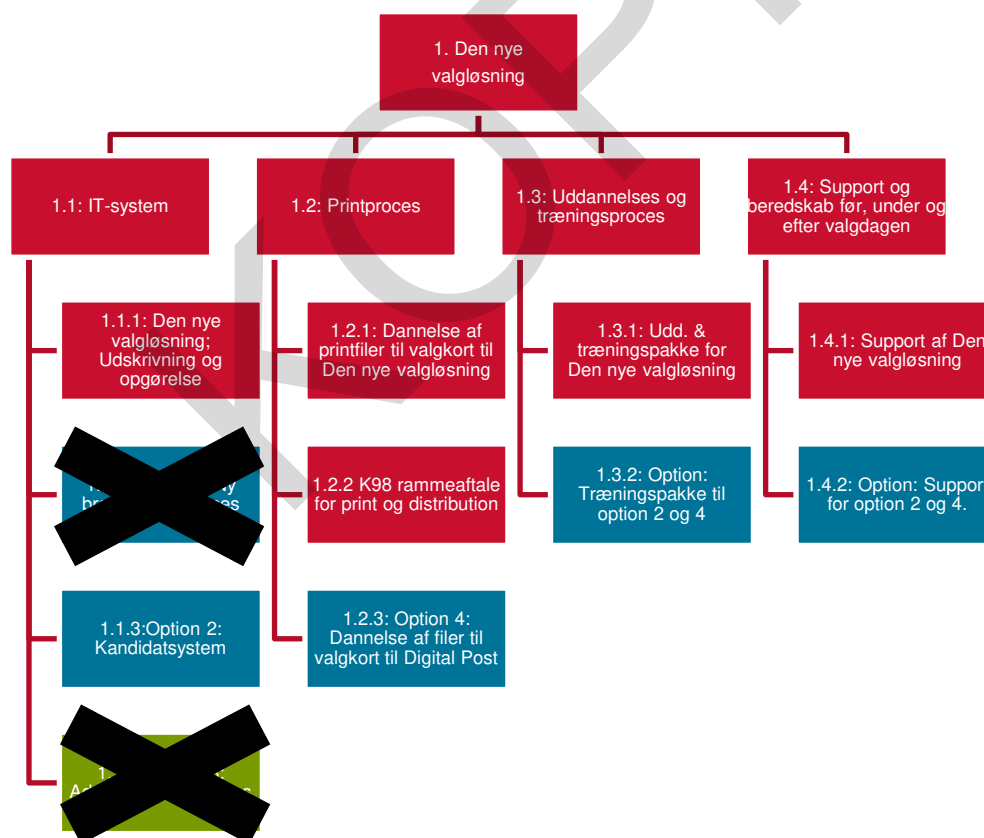
⁴ Tager udgangspunkt i "Procesvision for VALG - ideer fra arbejdsgruppen - bearbejdet af projektgruppen" udarbejdet af arbejdsgruppen og redigeret af projektet.

Projekt VALG har på baggrund af vision for slutproduktbeskrivelse haft dialog med arbejdsgruppen⁵ i forhold til prioriteringen af særligt option 3: Administrationsproces. Masseudskrivning af følgebrev til afstemning i eget hjem, udskrift af lister med navne og adresser til ruteplanlægning mv. er dog elementer inkluderet i 1.1.1 Den nye valgløsning.

Projektet er fremkommet med en række yderligere forslag, som ikke inkluderes i den nye valgløsning. Disse vurderes gode, men hvor forskelligheden hos den enkelte kommune gør det urealistisk at gennemføre disse. Disse forslag kan ses under afsnit 5.3.2 Option 3: Administrationsproces.

Administrative processer er fravalgt af projekt-/arbejdsgruppe samt styregruppen. Det sker bl.a. på baggrund af, at en række kommuner allerede samarbejder omkring valgadministration via systemet VALGHALLA (OS2-regi). Projekt VALG planlægger integration til VALGHALLA og andre administrative systemer ved at udstille relevante informationer til sådanne administrative systemer.

Dertil har projekt VALG haft dialog med Social- og Indenrigsministeriet (og KL har efterfølgende haft denne dialog formelt) omkring de enkelte elementer - det vil sige, hvor realistisk er det, at de enkelte visionsforslag vil kunne gennemføres lovgivningsmæssigt. Resultatet af disse "prioriteringer" fremgår af Figur 2 Endelig slutproduktbeskrivelse for projekt VALG og vil være det valgte omfang for det videre projekt VALG.

Figur 2: Endelig slutproduktbeskrivelse for projekt VALG

⁵ Se deltagere i arbejdsgruppen her: <http://www.kombit.dk/indhold/organisering-af-projekt-valg>

Forklaring til Figur 2: Endelig slutproduktbeskrivelse for projekt VALG:

Røde bokse betyder, at slutproduktet er en obligatorisk del af "den nye valgløsning".

De blå bokse betyder, at slutproduktet er en option, men som er afhængig af fremtidig lovændring.

De grønne bokse er option, som ikke er afhængig af fremtidig lovændring.

5 Beskrivelse af den endelige løsning:**5.1 Den nye valgløsning (NEED TO HAVE):**

1. Jf. lovgivningen skal **CPR levere et personudtræk** på de personer, som har stemmeret til det pågældende valg. I KMD Valg dannes første udtræk 15 dage før valgdagen, og der kommer ændringsudtræk (fraflyttede/tilflyttede/døde etc.) 7 dage før valget. Derefter foregår rettelser manuelt. I en fremtidig løsning kunne vælgerudtrækket dannes på et vilkårligt tidspunkt før valget og vedligeholdes vha. ændringsbeskeder fra CPR (On-line valgliste). Da vælgerlisten danner grundlag for registrering af, om personen har stemt, vil det være mest korrekt at danne listen senest på det tidspunkt, der åbnes for brevstemmeafgivning (pt. 3 uger før valgdagen ved folketingsvalg).
2. **Vælgerregistret** er et centralt register bestående af den personkreds, der har stemmeret til det/de pågældende valg. Det er dannet og vedligeholdt vha. **ændringsbeskeder fra CPR**. Ud over oplysninger om navn, adresse, valgdistrikt m.m. bliver der påført et unikt vælgernummer, som følger vælgeren på valglisten og valgkort til det pågældende valg. Ved samtidige valg dannes et vælgernummer til hver valgart. **Vælgerregistret kan opfattes som en digital valgliste (som kan være tilgængelig på Serviceplatformen eller via anden løsning)**, hvor brevstemmeafgivning og fysisk fremmødeafstemning registreres, så man til enhver tid kan se, hvorvidt den enkelte person har afgivet stemme og på hvilken måde. Til vælgeregisteret vil der naturligvis være den fornødne sikkerhed tilknyttet.
3. Valglisten (vælgerregister) til alle kommuner er digitale: Vælgerregistret optræder som en **central valgliste**, og der er derfor ikke umiddelbart behov for en fysisk valgliste. Social- og Indenrigsministeriet forventer et beredskab på printede valglisten, hvor valglisten er digitale. Dvs. udover digitale valglisten dannes valglisten fysisk på baggrund af vælgerregistret som back-up. Projektet forventer dog, at kommunerne i videst muligt omfang kommer til at benytte digitale valglisten i fremtiden.
4. Ved registrering af brevstemmeafgivningen vil den digitale valgliste (vælgerregister) blive benyttet til at registrere, om vælgeren har afgivet brevstemme eller ej.
5. **Valgkort** sendes forsat til vælgerne, dvs. der eksisterer en printopgave med valgkort (se også option vedr. distribution til Digital Post). Det forventes, at valgkortene vil kunne tilpasses individuelt, eksempelvis med oversigtskort eller anden information baseret på valgsteder.
6. Der ligger en større proces bag dannelsen af **kandidatlisten** hos anmeldelsesmyndigheden (valgbestyrelse ved KV og RV) og dermed materiale til stemmesedlen. Processen foregår ved hjælp af papirblanketter med underskrifter og manuel indtastning i valgløsningen. Dette ændres ikke i første omgang i den nye valgløsning (NEED TO HAVE) (se dog NICE TO HAVE **Option 2: Kandidatsystem**).

7. Ud fra kandidatfortegnelser (inkl. opstillingsform), valgart og valggeografi kan der dannes **stemmesedler og opslag** (en plakatudgave af en stemmeseddel) til afstemningsområderne. I en ny løsning dannes disse som print-PDF til lokalt print og godkendes som sådan. På den måde elimineres selve sættearbejdet med tilhørende fejlkilde hos printleverandøren, hvilket sikrer et ensartet, godkendt layout.
8. **Optællingsproces** vil understøtte registrering af optællingsresultater på det enkelte afstemningssted (dette er ikke muligt i eksisterende KMD Valg opgørelse). Dette betyder, at den nye valgløsning vil skulle samle resultater, understøtte et godkendelsesflow samt sikre understøttelse af brugervenlige, intuitive indtastningsgrænseflader og fejlsikring i processerne. Dertil kommer registrering af ugyldige stemmer ligeledes sammen med ugyldighedsårsagen og stemmeseddelregnskab. Optalte stemmer og stemmeseddelregnskab ligger nu klar til at kunne indgå i de videre processer og stilles til rådighed for de interessenter, der måtte ønske det. Hele optællingsprocessen samt afleverede resultater sker naturligvis på baggrund af den lovgivning, der eksisterer for hver enkel valgart, og resultaterne indgår i produktionen af afstemningsbøger og valgbøger.
9. Administrationsprocessen understøttes (som noget helt nyt i forhold til KMD Valg udskrivning) med følgende områder som del af den nye valgløsning:
 - a. Masseudskrivning af følgebrev til brevstemmeafgivning i eget hjem.
 - b. Etablering af åbne snitflader til den nye valgløsning fra lokale administrationssystemer, herunder etablering af snitflade til den digitale kandidatliste (som kommunale valghjemmesider kan koble op imod).

5.2 Optioner til den nye valgløsning (NICE TO HAVE):

Ud over den nye valgløsning kan løsningen på sigt udvides med følgende optioner under forudsætning af tilsvarende lovændring og styregruppens beslutning:

Option 1: Ny (digital) brevstemmeprocess (Udgået/fravalgt - se under punkt 5.3 Afgrænsninger)

Udgået på baggrund af vurdering fra Social- og Indenrigsministeriet. Social- og Indenrigsministeriet vurderer, at det kommer til at tage mange år før, at der er politisk opbakning til at indføre digital brevafstemning.

Option 2: Kandidatsystem

- Selvbetjeningsløsning for kandidater, partier og lister ved alle andre valg end afstemningsvalg
- Selvbetjeningsløsning for kommunerne for kandidater, partier og lokallister ved kommunalbestyrelsesvalg
- Selvbetjeningsløsning for regionerne for kandidater, partier og lokallister ved regionsrådsvalg
- Løsning for anmeldelsesmyndighed til validering af kandidater, partier og lister ved Folketingsvalg

Option 3: Administrationsproces (Udgået/fravalgt - se under punkt 5.3 Afgrænsninger)

Administrationsprocesdelen kan indeholde en række funktionaliteter, hvoraf en del forventes at kunne blive løst som en del af den nye valgløsning. Øvrige dele har projektet fravalgt (se forslag til de fravalgte dele under punkt 5.3.2).

Option 4: Dannelse af filer til valgkort til Digital Post

Der er et klart ønske fra kommunernes side om at sikre distribution af valgkort til en digital postkasse. Der kan også tænkes notifikation via NemSMS ind i denne løsning. Postforlig fra 1. juli 2016 udfordrer distributionen af valgkort, da der kan gå op til 5 dage, før disse afleveres til borgeren. Digital Post er obligatorisk, og derfor foregår stort set al anden kommunikation end valgkort med borgerne via Digital Post. Der er lovmæssige hindringer for, at valgkort skal tilsendes vælgeren med digital post. Kommunerne vil pt. kunne spare ca. 3,5-3,7 mio. valgkort á ca. 3,75 kr./stk. (porto) samt print af disse dvs. ca. 12-14 mio. kr. pr. valg.

Social- og Indenrigsministeriet vil på et ikke nærmere defineret tidspunkt genbesøge muligheden for at tilvejebringe de lovgivningsmæssige ændringer, der er nødvendige for en digitalisering af valgkort.

Projekt VALG vil levere enten printfil (til fysiske valgkort, hvis dette vælges) eller dataoverførsel til Digital Post (til digitale valgkort, hvis dette vælges) samt fysiske valgkort til de borgere, som er undtaget Digital Post. Disse data overføres til leverandør for print og sendes derefter ved hjælp af distributør (FjernPrint). Begge dele er aftaler, som projekt VALG etablerer i forbindelse med projektet og håndterer for kommunerne.

Optionerne 1.3.2 og 1.4.2 forudsættes at være hhv. uddannelse/træning og support/beredskab, som vil følge med optionerne, hvis disse vælges. Principperne for uddannelse/træning vil følge træner-træneren principperne anført i punkt 8 Udrulning og implementering af valg.

5.3 Afgrænsninger

I det efterfølgende afsnit beskrives de dele, som er fravalgt i løbet af omfangsafgrænsningsprocessen for projekt VALG (og som er nævnt under Figur 2 Endelig slutproduktbeskrivelse for projekt VALG med overkrydsning af figurer):

5.3.1 Option⁶ 1: Ny (digital) brevstemmeprocess

Følgende løsningsalternativ⁷ er fravalgt efter dialog med Social- og Indenrigsministeriet. Social- og Indenrigsministeriet mener ikke, at lovgivningen kan ændres (dvs. opnå flertal i Folketinget for lovændring), således at dette kan gennemføres.

- Digital brevstemmeprocess for oversøiske Ambassader og Generalkonsulater samt helt eller delvis digital brevstemmeprocess for borgerservice

⁶ Med option menes fremtidig mulig udvidelse af den nye valgløsning. Dvs. at projektet skal på baggrund af lovændring sikre understøttelse af den beskrevne udvidelse.

⁷ Social- og Indenrigsministeriet er dog åben for et andet forslag omkring den eksisterende brevstemmeprocess "Brug af digital valgliste samt samling af brevstemmeoptælling ét sted i kommunen". Projektet vil arbejde med at få specificeret denne løsning og finde ud af hvilken grad af lovgivningsmæssig ændringer forslaget kræver.

5.3.2 Option 3: Administrationsproces

I option 3 administrationsproces har både projekt- og arbejdsgruppen peget på en række funktioner, der vil kunne indgå. Disse er fravalgt som del af løsningen, men for god ordens skyld nævnt nedenfor:

Ressourceplanlægning

Der udføres et omfattende arbejde med at tilrettelægge (og gennemføre) de utallige aktiviteter, som er en forudsætning for at gøre klar til en valgdag:

Allokering af:

- Valgstyrere
- Tilforordnede vælgere
- Administrativt personale med flere Serviceleverandører
- Opsætning/nedtagning af stemmelokale
- Forplejning til valgpersonalet
- Rengøring af stemmelokale
- Etc.

samt – ikke mindst – hvilke opgaver, de forskellige roller skal udføre, og hvornår i klargøringsprocessen.

“Valgadministration” bør indeholde et “Dash board”, der viser, om alle opgaver er bemandet - samt mulighed for at udsende “indkaldelsesmails” med indbygget svar-LINK.

Kontrol af fremmøde

Valgsekretæren registrerer løbende:

- på valgdagen
- under den foreløbige optælling
- til fintællingen

at det allokerede personale møder ind som aftalt –så der efterfølgende kan foretages behørig honorering af den ydede indsats via løn-/økonomisystem.

Diverse:

- Udarbejdelse af best practice-processer til håndtering af brevstemmeafgivning i eget hjem, etc.
- System til at sende hurtig besked til målrettede grupper
- Best practice for praktiske roller på valgdagen
- Evaluering af valget
- Selvbetjeningsmulighed til ”anmodning om brevstemmeafgivning i eget hjem”

Dertil er der blevet diskuteret følgende forslag, men som umiddelbart er afvist af Social- og Indenrigsministeriet:

1. Digital fremmødestemmeproces (altså elektronisk stemmeafgivning på valgstedet)
2. Digital stemmeproces (altså elektronisk stemmegivning uden krav om fremmøde)

5.4 Standarder, integrationer og uddata

5.4.1 Standarder, integrationer

Som det fremgår af punkt 5.1 underpunkt 1 og 2 vil projektet basere sig på Serviceplatformen mht. udtræk fra CPR. Projektet baserer sig på den fælleskommunale it-arkitektur og baseres bl.a. på grunddataprogrammet.

5.4.2 Uddata

Det forventes, at den nye valgløsning vil kunne servicere en række interessenter ved at stille åbne offentlige data til rådighed (nedenfor er eksempler og ikke en komplet liste):

Folketingspolitikere (nedenstående gælder både Folketings-, EU- og afstemningsvalg):

- Mulighed for løbende at se detaljer, eksempelvis hvad der er stemt hvor f.eks. stemmeprocent og storkredsresultat
- Mulighed for at se resultat, når Social- og Indenrigsministeriet/Danmarks Statistik har godkendt valg

Kommunalpolitikere (nedenstående gælder både kommunalbestyrelses- og regionsrådsvalg):

- Mulighed for løbende at se valgresultater - fx stemmeprocent og stemmetal via kommunens hjemmeside (sker via en service, som kommunen kan trække på og integrere med egen hjemmeside)
- Udpege kandidater og rækkefølge i det endelige resultat
- Sammenligne statistik med tidligere valg

KL:

- Kommunalbestyrelsesvalg: Udpegelse af kandidater og rækkefølge
- Mulighed for at sammenligne statistik med tidligere valg

Social- og Indenrigsministeriet/Danmarks Statistik (nedenstående gælder både Folketings-, EU- og afstemningsvalg):

- Adgang til kandidatlistor, resultater, valg- og afstemningsbøger
- Mulighed for at sammenstille data på tværs af de 92 opstillingskredse - eksempelvis valgbogens bemærkningsafsnit, som er væsentligt for ministeriets redøgørelse til Folketinget
- Al adgang til data skal være digital
- Danmarks Statistik: Sporbarhed i processen, herunder
 - Valgbogens bemærkningsafsnit
 - Indbygget "fejlsikring" i form af stemmeseddelregnskab
 - Fejlsikring allerede under valgopgørelse på valgdagen og til fintællingen ift. kommunernes inddatering. herunder "erfaringer/forretningsregler" fra Danmarks Statistik

Valgforskere:

- Fri og gratis adgang til data før, under og efter valget for alle valgarter
- Hurtigere adgang til resultater

Valghalla-systemet og andre kommunale systemer, der kan benytte data fra den nye valgløsning:

- Bedre integration og udveksling af data med Valghalla og andre systemer

Arkivering:

Arkivering til Statens Arkiver af valgresultater i form af arkivering af kandidatlistes, stemmetal og procenter samt øvrige relevante informationer.

Som del af kravspecifikationsfasen vil projektets kommunale arbejdsgruppe være med til at stille de præcise krav til systemet. Dertil vil kommunerne få mulighed for at kommentere på materialet, inden projektet går i udbud.

5.5 Krav til kommunernes it-opsætning

De forventede krav til kommunernes it-opsætning vil være følgende:

1. Netværk, printere og PC'ere til valgopgørelse

Projektet forventer, at der kan benyttes standard netværk og hardware.

2. Digitale valglister

De digitale valglister forventes indført som udgangspunkt (og anvendelse af papir vil undtagelsesvist ske.⁸). Dette vil kræve, at de resterende kommuner, som endnu ikke har investeret i PC'ere og scanningsudstyr, vil have behov for dette. Der vil være tale om standard PC'ere, dog skal kommunen forvente, at der vil være krav om, at disse er "rensede" ift. krav fra deres lokale it-afdeling. Social- og Indenrigsministeriet forventer et beredskab på printede valglister, hvor valglister er digitale. Dette vil den nye valgløsning også sikre.

Projektet forbeholder sig ret til at ændre kravene til ovenstående i løbet af krav og kontraktfasen, da der kan opstå tekniske krav, som projektet vil være afhængig af.

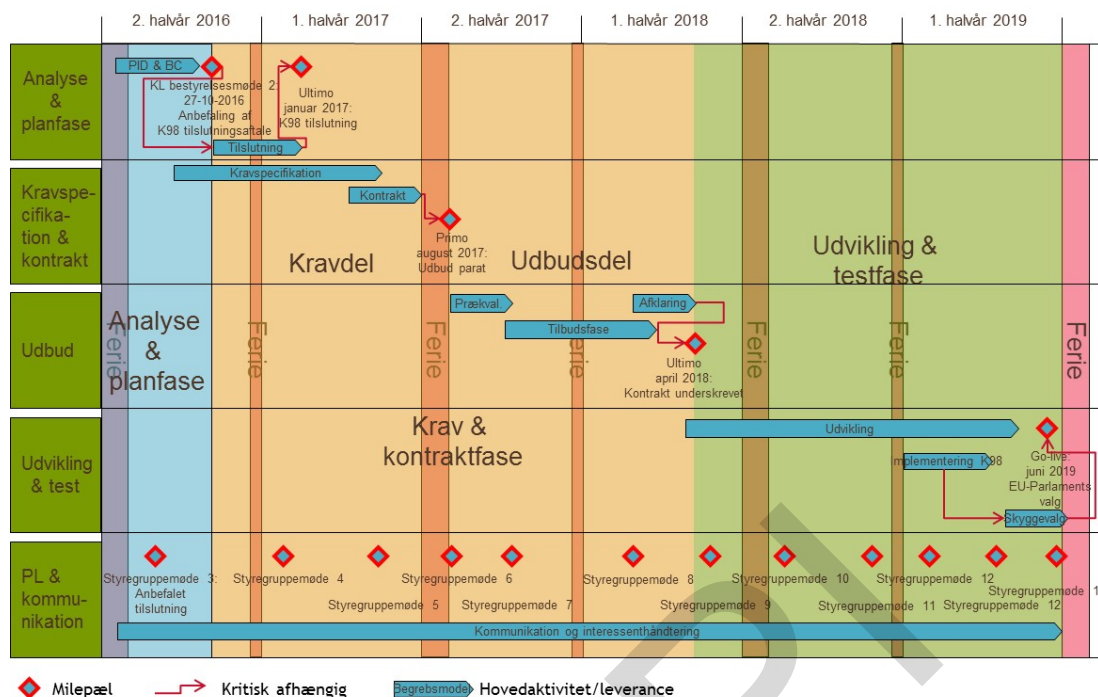
5.6 Tidsplanen for projekt VALG

Projekt VALG forventer følgende tidsperioder for de enkelte faser:

1. Analyse og planfase: April til oktober 2016
2. Krav og kontraktfase: November 2016 til april 2018
 - a. Kravspecifikation: November 2016 til juni 2017
 - b. Prækvalifikation og tilbudsfasen: Juli 2017 til januar 2018
 - c. Afklaring: Februar til april 2018
3. Udvikling og test: Maj 2018 til maj 2019
4. Idriftsættelse: Maj 2019
 - a. Skyggetest og endelig godkendelse ved EU-valg juni 2019
 - i. Inden løsningen kan tages i brug ved et valg, skal der foregå en meget grundig aftestning, der ender med en "Generalprøve/Skyggevalg", der vil blive afviklet parallelt med KMDs valgsystem under et valg. Det er KMD's valgsystem, der formelt benyttes til valget.
 - ii. Det forventes derfor først, at løsningen kan "frigives" medio 2019, og kommunernes betaling og afskrivningsperiode forventes derfor at blive påbegyndt jf. Bilag 2 – Økonomi og afregningsmodel.

⁸ Papir valglister skal være et valg efter en vurdering af valgstedets størrelse, tekniske muligheder og problematikker og muligheden for support.

Nedenfor i Figur 3: Projekt VALGs projektplan er projektets faseplan afbildet grafisk:

Figur 3: Projekt VALGs projektplan

6 Opsummering af funktionaliteter i den nye valgløsning og serviceydelse

6.1 Den ny valgløsning

- Konkurrenceudsat system
- Tidssvarende teknologi, brugervenlighed
- Høj drifts- og it-sikkerhed og beredskab
- Printfil til valgkort og (option) digitalt valgkort
- "Alle" data tilgængelige - for alle
- Forventning om brug af standardudstyr
- Online vælgerregister (valglister)
- Digitale valglister (vælgerregister)
- Kandidatsystem (option)
- Digitalt understøttet stemmeseddelopsætning
- Ensartet optælling/indberetning på valgsteder, godkendelse i opstillingskreds
- Regler indlagt i ny valgløsning
- Grænseflader til VALGHALLA m.fl.
- Masseudskrivning af følgebrev til brevstemmeafgivning i eget hjem/besøgsliste

6.2 Serviceydelser

- K98 udbud: Aftale om serviceydelser for print og distribution (porto)

7 Organisering og inddragelse af kommuner og brugere

Som i alle it-projekter i KOMBIT vil der i forbindelse med indkøbet af den nye valgløsning blive lagt stor vægt på inddragelse af kommuner og brugere.

For at sikre, at løsningen bliver nem at bruge og lever op til kommunernes og brugernes behov, vil KOMBIT allerede i analysefasen og derefter løbende i hele processen inddrage brugere i planlægning, designudvikling, leverandørvalg mv. Projektet har afsat specialstressourcer til at arbejde med brugervenlighed i løsningen.

For at sikre, at kommunernes behov bliver hørt, har KOMBIT indgået aftale med en tidligere KMD fagekspert, der indgår i projektgruppen og bistår med afklaringsarbejdet i forbindelse med blandt andet kravspecificering.

Projektgruppen vil endvidere løbende inddrage flere kommunale repræsentanter i arbejdet med at specificere krav. Projektets arbejdsgruppe vil fungere i denne sammenhæng og yderligere kommuner har bedt om at deltage i arbejdet.

Projektets styregruppe mødtes for første gang i juni 2016 og vil løbende sikre, at projektets leverancer og beslutninger er i overensstemmelse med kommunernes behov. Projektets styregruppe består af repræsentanter for København, Vejen, Kalundborg og Aarhus samt en KL-repræsentant og KOMBIT's projektejer.

8 Udrulning og implementering af valg

Kravene til driftssikkerhed og support før, under og efter et valg er anderledes end til de øvrige systemer, som KOMBIT anskaffer og drifter på vegne af kommunerne, idet der ikke må ske fejl under afviklingen af et valg, som kan så tvivl om tilliden til den demokratiske valghandling. Implementeringen af valgløsningen omfatter derfor en afprøvning af et fuldt forløb med den nye valgløsning gennem afvikling af et skyggevalg, som afholdes parallelt med EU-valget i 2019, hvor de administrative opgaver og processer gennemføres i den nye løsning.

Udrulningen af valgløsningen til K-98 vil foregå ud fra KOMBITs implementeringspraksis, som udover den tekniske idriftsættelse, også omfatter uddannelse i løsningen og adgang til "hjælp til selvhjælp-implementeringssværktøjer", der understøtter kommunens egen implementering. De overordnede implementeringsprodukter, som kommunerne modtager vil være:

- Uddannelse i valgløsningen.
- En implementeringshåndbog, der specificerer både tekniske og organisatoriske opgaver, som er en forudsætning for at kunne implementere den nye valgløsning succesfuldt i kommunen.
- Adgang til support og beredskab ifm. med afvikling af valg.

9 Afgrænsning – forandringsledelse og gevinstrealisering.

Projekt VALG er bekendt med, at der er mange måder at organisere og afvikle valg (ud over de påkrævede lovgivningsmæssige dele) med hensyn til de organisatoriske dele. Dette hænger nøje sammen med administrationsprocessen som nævnt under punkt 5.3.2, og som projektet har fravalgt.

Det er op til ledelsen i den enkelte kommune selv at igangsætte og skabe grundlaget for den forandringsledelsesopgave, som forventes at være udgangspunktet for den nye valgløsning, således at den måde den enkelte kommune afvikler et valg på, stemmer overens med den nye valgløsning. Der er således ikke for nuværende indeholdt særskilte organisatoriske implementeringsinitiativer vedr. forandringsledelse og gevinstrealisering for kommunerne i projektet udover den nævnte udrulning og implementering i afsnit 8.

10 Videreudvikling og plan for fremtidig governancestruktur

Efter at den nye valgløsning er lanceret, vil der fortsat være behov for udvikling af løsningen. Det forventes, som tidligere nævnt, at optioner kan aktiveteres og sættes i drift, såfremt at grundlaget er herfor, samt at evt. ændringsønsker skal implementeres. Dette arbejde vil KOMBIT være ansvarlig for i samarbejde med styregruppen. KL og kommunerepræsentanter vil blive inddraget i prioriteringer af videreudviklingsønsker via faggruppen.

Arbejdet med videreudvikling vil følge KOMBITs model for governance, som indebærer, at styregruppen for den nye valgløsning løbende (med input fra projektets faggruppe) vil vurdere indkomne ændringsforslag og sikre prioritering ift. projektets videreudviklingspulje.

KOMBIT har ansvaret for dialog med leverandøren af løsningen, når faggruppens input skal omsættes til konkrete ændringer i løsningen. Desuden sikrer KOMBIT, at driften af løsningen lever op til de krav, der er stillet i forbindelse med udbuddet af løsningen og holder sig inden for den økonomiske ramme for videreudvikling.